

Met de Uitvoeringsagenda Mest heeft de Provincie Noord-Brabant in november vorig jaar haar mestbeleid op de rails gezet. Kort samengevat: mest is een waardevolle schakel in de voedselkringloop en het loont de moeite om er werkelijk alles uit te halen wat er in zit: groen gas, kunstmestvervangers, bodemverbeteraars, tot isolatiemateriaal aan toe. Het snel – zo dicht mogelijk bij de stal - bewerken van mest zorgt er bovendien voor dat geur en de emissie van schadelijke stoffen tot een minimum wordt beperkt.

‘Mest, het bruine goud’ is dan ook de titel van het ochtendsymposium dat de projectgroep Uitvoeringsagenda Mest op donderdag 22 juni houdt in Congrescentrum 1931 (bij de Brabanthallen) in 's-Hertogenbosch.

Programma

Het programma bestaat uit een tiental inspiratiesessies, gegeven door ondernemers die nu al laten zien welke (winst)kansen er in de praktijk te realiseren zijn op het gebied van het verwaarden van mest. En hoe het milieu daar wel bij vaart.

Inspiratiesessies

Ronde 1: 10:00 – 10:45

1. GroeneWoudGas, totaal verwaarding van mest

Frank van Genugten - GroeneWoudGas in Sint Oedenrode maakt van de mest van 18 melkveehouders biogas, kunstmestvervangers, bodemverbeteraars, biobased bouwmaterialen en gecertificeerde verhandelbare carbon credits. Ook krijgen de deelnemende veehouders een duurzaamheidspremie op hun melk en hoeven ze minder kunstmest aan te kopen. Frank van Genugten vertelt over de voordelen van deze vruchtbare samenwerking.

2. Doelsturing in de praktijk (PAVEX project)

Ronald Luijkx & Harm Wientjes – Agrifood Capital & Melkveebedrijf Wientjes

Wientjes en akkerbouwer Peters werken samen aan de **perfectionering van bemesting** (type mest, hoeveelheid, tijdstip toedienen) Doel is om te komen tot betere gewasopbrengsten en tegelijk de water- en luchtkwaliteit te verbeteren.

Via het project ‘Pavex – de Peel’, vanuit WUR en Agroproeftuin de Peel, worden de resultaten integraal gemeten. Nieuwe mogelijkheden ontstaan door de Jumpstart installatie bij Wientjes. Door deze nieuwe meststoffen ook te benutten in akkerbouwgewassen, helpt de samenwerking om de (o.a. KRW) doelen te behalen in het totale bouwplan.

3. Mestvergistig; de integrale oplossing voor elke veehouderij

Hans Verhoeven – Keten Duurzaam Varkensvlees (KDV)

Varkensvlees produceren met een minimale CO2 footprint. De **Stal van de Toekomst** in Valkenswaard zet in op het dagelijks verwijderen van de mest uit de veehouderij. Die wordt vervolgens vergist. Dat heeft veel voordelen: dagverse mest bevat veel methaan, dus de gasopbrengst is hoog. Bovendien creëert deze werkwijze een gezonde leefomgeving voor dieren, de veehouder en de omgeving omdat er vrijwel geen geur en vervuilende emissies vrijkomen.

4. Duurzame en hoogwaardige meststoffen voor de glastuinbouw afkomstig uit dierlijke mest

Marc van Oers – Van Iperen International

De glastuinbouw is naarstig op zoek naar mogelijkheden om de Carbon Footprint van hun producten te verlagen. De veehouderij zoekt oplossingen om stikstof uitstoot te reduceren. En de biogas industrie werkt continu aan verbetering van het rendement voor de productie van groen gas.

Binnen GreenSwitch wordt ammonium uit mest gestript en omgezet naar zuivere nitraatmeststoffen van organische oorsprong. De glastuinder kan de conventionele nitraatmeststoffen één op één vervangen door de organische variant en daarmee de Carbon Footprint van hun producten reduceren.

5. Ervaringen met kunstmestvrij telen op zand- en kleigronden

Anton van Bartelen & Paul van Zoggel - Praktijkcentrum voor Precisielandbouw

Is het mogelijk: **aardappelen telen zonder kunstmest**, maar mét behoud van kwaliteit en rendement? Dat is de centrale vraag in een vijfjarig Brabants onderzoekstraject. Op stroken zand- én kleigrond worden nieuwe toepassingstechnieken getest, andersoortige bemesting toegepast en diverse aanpassingen in teeltmanagement onderzocht. Akkerbouwer Anton van Bartelen en onderzoeker Paul van Zoggel vertellen erover.

Ronde 2: 11:00 – 11:45

6. De bio-energie faciliteit VTTI Bio-Energy Tilburg (VBT) en haar bijdrage aan verduurzaming

John Horrevorts - VTTI Bio Energy in Tilburg (VBT) is een bedrijf in aanbouw in Tilburg dat per jaar ca. 300.000 ton dierlijke mest gaat vergisten. Dat levert groengas, kunstmestvervangers en bodemverbeteraars op voor de akkerbouw. John Horrevorts legt uit hoe VBT gaat werken en bij gaat dragen aan oplossingen van de stikstof-, energie- en klimaatproblematiek.

7. De impact van mestscheiding en vaste rijpaden in grasland op bodem(leven) en diergezondheid

Fam. Wink - Melkveebedrijf De Hoeve Landbouw

Jacco Wink en Josien Boll willen een zo efficiënt mogelijke kringloop op hun melkveebedrijf en met zo min mogelijk krachtvoer en kunst- en drijfmest een optimale productie halen. Dat bepaalt hun hele bedrijfsvoering. In de stal wordt de mest gescheiden in een dikke en dunne fractie. De dunne fractie is geschikt voor precisiebemesting. De vaste mest gebruiken ze als een soort compost om organische stof in de bodem te brengen. Dat heeft voordelen, zoals een gezonder bodemleven, een betere waterregulatie en een weerbaarder bodem bij weersextremen. Ze ervaren in de praktijk dat het voordeel van een vaste rijpaden systeem bij gras veel groter is dan bij akkerbouwgewassen.

8. Trac, een bestaand Frans businessmodel voor het verwaarden van mest

Jeroen Beijer – Vereijken-Hooijer

Cooperl is een Franse coöperatie van 2950 varkenshouders en 7200 werknemers. Cooperl heeft eigen slachterijen, verwerkt het vlees en de bijproducten, maar is ook actief op het gebied van veevoeder, genetica, dierenartsen en adviesdiensten (o.a. stalinrichting). Jeroen Beijer komt meer vertellen over het Trac-systeem dat nu ook voor de Nederlandse markt beschikbaar komt. Dit businessmodel helpt veehouders om meer waarde uit hun mest te halen en emissies te reduceren.

9. Fertigatie: water en voeding, de druppel naar succes

Johan Aarnoudse – Van Iperen B.V.

Bij fertigeren combineren we druppelirrigatie met het voeden van het gewas. Omdat de voeding altijd benut kan worden kunnen we het veel beter afstemmen op de wekelijkse behoefte van de plant. Hierdoor realiseren we een hoge benuttingsgraad van o.a. stikstof. Emissie naar grond- en oppervlaktewater wordt tot een minimum beperkt. Het systeem valt zeker onder klimaatadaptief telen. De kwaliteit van het geoogste product is door de hoge benutting en de constante groei hoog.

10. Vanuit een Betere Stal naar Betere mest en een Betere Oogst (PPS BSMO)

Daniël de Jong – WUR, Rik Janssen (Lely)

BSMO is een landelijk onderzoeksprogramma dat alle innovaties die momenteel gaande zijn in landbouw en veeteelt met elkaar in verbinding wil brengen.

Dit PPS (Privaat-Publieke Samenwerking) richt zich op onderzoek naar meststromen uit nieuwe stalconcepten, hoe deze bijdragen aan de reductie van ammoniak, methaan en lachgas en

tegelijkertijd 'nieuwe' mestproducten opleveren. In de PPS wordt onderzocht hoe deze 'nieuwe' mestproducten zo goed mogelijk aansluiten bij de toepassing in het veld en gewas en als bron van groene energie. Daniël de Jong vertelt over de opbrengst van het project en de laatste ontwikkelingen.